



AD/ill.: Johannes Vestly  
Tekst: Kiné Kaborg

# Med kølapp og bange anelser

ANTALL HIV-SMITTEDE ØKER IGJEN

“Morten” (23) mener at jeg ikke kan forstå hva han snakker om fordi jeg ikke har hatt ståpikk. Mulig det, men jeg kjenner angsten komme krypende når han forteller at han i fjor sommer hadde sex med en annen gutt, som like etterpå testet positivt på hiv.

## Brukte dere ikke kondom?

– Vi kom fra byen og var jævlige fulle. Det eneste jeg tenkte på var hvor artig vi hadde det. Det at han kunne ha hiv var ikke i tankene mine.

## Angret du etterpå?

– Man angret jo ikke på at man ikke brukte kondom før man eventuelt vet at man burde ha gjort det. Jeg tenkte ikke mer på det.

To måneder senere var Morten på sommerferie hjemme hos foreldrene sine. Han våknet opp til en kjempefin dag. Som vanlig gikk han inn og sjekket profilen sin på det homofile nettstedet Gaysir. Der lå det en beskjed fra

Olafiaklinikken om at han hadde hatt ubeskyttet sex med en som hadde hiv og måtte komme inn og teste seg snarest.

– Det er den jævlige dagen i mitt liv! Jeg hadde en konstant klump i magen. Det er et eller annet med det å få vite at man kanskje har en dødelig sykdom. Den er litt vanskelig å svelge med en gang. Jeg sov ikke i det hele tatt den natten. Jeg lå og tenkte på hvorfor jeg gjorde det, og at dette kunne ha vært forhindret hvis vi hadde brukt kondom.

## Fortalte du det til foreldrene dine?

– Nei, jeg lot som ingenting. Jeg ville ikke lage noen stor situasjon hvis det ikke var noe i veien med meg. Men jeg måtte jo snakke med noen. Jeg ringte til ei venninne, og så snakket jeg med eksen min.

Olafiaklinikken er et senter for rådgivning, undersøkelse og behandling av seksuelt overførbare infeksjoner og hiv. Man kan velge å være anonym, men det krever at man personlig kommer tilbake for å få prøvesvaret. En sikker

hiv-test kan tas ca. 2 måneder etter aktuell risiko for smitte. Hvis man vil teste seg, tar de først en vanlig blodprøve i armen som man får svar på etter et kvarter. Dette resultatet er ikke 100 % sikkert. Man må derfor ta en test til, som det tar to uker å få svar på. Mortens første test var negativ, men han visste at resultatet ikke var endelig.

#### **Hvordan føltes det å være på klinikken?**

– Jeg følte meg veldig liten og alene, og så for meg en giljotin bak dørene. Jeg måtte trekke kølapp. Da det endelig ble min tur måtte jeg svare på et spørreskjema og vente enda en god stund for å få komme inn til legen. De tok en blodprøve, og så satt jeg inne på det grusomme kontoret i et kvarter. Det er det lengste kvarteret jeg noen sinne har opplevd. De sykesøstrene gjør dette hver dag, ikke sant. Det ble veldig upersonlig, og jeg følte ikke at de brydde seg om meg.

#### **Dro du hjem igjen til dine foreldre etter at testene var tatt?**

– Ja, jeg hadde jo sommerferie. Så gikk jeg i to uker og prøvde å late som ingenting. Og det var jo dritjævlig, for jeg sov nesten ingenting om nettene. Og om dagen måtte jeg fungere som om ingenting var i veien. Men jeg tror ingen mistenkte noe, for jeg var veldig flink til å spille glad. Jeg burde fått en Oscar.

#### **Hva tenkte du på om nettene?**

– Da tenkte jeg på å dø. Rett og slett.

#### **Var du redd for å være syk lenge?**

– Jeg tenkte: "Shit, jeg har ikke lyst til å leve med hiv. Hvis jeg er smittet tar jeg livet av meg."

#### **Snakket du med han som du fryktet hadde smittet deg?**

– Jeg kjente ham ikke i det hele tatt, og vi har verken snakket sammen eller sett hverandre etter den gangen vi hadde sex. Det var bare en sånn "ut på byen"-ting. Og da føler man seg enda smartere når det er etter et sånt tilfeldig møte. Men en gang i blant tenker jeg: "Så flaks jeg hadde," og alt det der. For hva med han, han var faktisk ikke så heldig.

Morten hadde veldig flaks. Etter 14 dager dro han på nytt til klinikken og fikk vite at den endelige testen var negativ. Han sier at det føltes som å ha vunnet i lotto.

#### **Hvor ofte tenker du på hva som nesten skjedde?**

– Hver gang jeg hører noe om hiv eller aids. Eller hvis jeg for eksempel har sex. Da får jeg den vonde klumpen i magen igjen.

#### **Men du har ikke hatt ubeskyttet sex etter det?**

– Nei, men det er fortsatt litt uggett å ha sex. Jeg er mer nervøs og har det i bakhodet hele tiden. Skulle gjerne sluppet å tenke på det.

#### **Forteller du hva du føler til den du har sex med?**

– Nei, det er ikke noe man sier.

#### **Hender det at du avstår fra sex på grunn dette?**

– Jeg hadde en periode etter sommeren der jeg tenkte at dette er det skumleste jeg noen gang har gjort og jeg skal aldri mer ha sex i hele mitt liv. Jeg gikk uten sex en god stund, men man har jo sine lyster, og de kom tilbake.

Rekordmange fikk påvist hiv-smitte i 2006. Det ble diagnostisert 276 nye tilfeller i Norge, mot 219 året før. Økningen er størst blant menn som har sex med menn. Rundt 90 homser ble registrert smittet i 2006, hvorav flesteparten ble smittet i Oslo. Dette er en alvorlig utvikling.

#### **Ser du på deg selv som utsatt?**

– 2006 var jo det høyeste året noensinne. Så, ja, jeg føler meg utsatt. Pluss at jeg bor i bitte lille Oslo. Alle homsene har hatt sex med alle, nesten. Så det er ekkelt. Jeg merker at jeg tenker mye på det.

#### **Hva tenker du om de som har hiv?**

– Jeg synes synd på dem. Men jeg vet jo at det finnes medisiner i dag som gjør at de lever veldig lenge, men allikevel ...

#### **Har flere i vennekretsen din opplevd det samme som deg?**

– Nei, jeg har ikke hørt om noen andre. Men det er en privatsak, og det kommer an på hvor nære man er og hvor komfortabel man er med det selv.

Morten har ikke kjæreste nå, men sier han ville latt være å bruke kondom hvis han var i et forhold. Forutsetningene måtte være at forholdet var monogamt og at begge var friske.

#### **Gir det deg et kick å ha sex uten kondom?**

– Det er deiligere i hvert fall. Og det føles ofte som en brems i hele samleiet når man må fikle frem en dong og bruke to minutter på det. Men det er utrolig dumt å ikke beskytte seg.

#### **Tror du at du kommer til å ha ubeskyttet sex igjen?**

– Jeg kommer sikkert til å gjøre det. Jeg er jo bare "flesh and blood". Når det har gått lang nok tid og jeg har fått det ut av systemet blir jeg sikkert revet med. Da mangler jeg frykten.

#### **Er frykten mest venn eller fiende?**

– Venn, men jeg har ikke lyst til å ha den der. Og som sagt, det er vanskelig å tenke rasjonelt når man er opphisset. Når ståpikken tar over, så tar den over. Da er det veldig lett å bare hoppe i det. Det kan alle gutter si noe om, og de som sier noe annet, de ljuger.

Hiv har fått et homostempel, mener Morten. Han skulle ønske at absolutt alle, som vet at de har hatt ubeskyttet sex, tester seg. Symptomene kommer ikke før etter mange år.

#### **Hvor ser du deg selv om fem år?**

– Om fem år? Hvem vet? Jeg har ikke tenkt så langt. Jeg klarer ikke planlegge neste uke engang. Det er helt umulig å si. Jeg håper jeg fortsatt er her da.

#### **Hvorfor skulle du ikke det?**

– Jeg vet ikke, man vet jo aldri. Etter det som har hendt har jeg blitt veldig innstilt på at ting kan skje og snu seg veldig fort.

#### **Lever du mer i nuet?**

– Av og til føles det slik. Tenk, det trengs bare én gang, og så er det gjort. Jeg hadde veldig, veldig flaks.